

Република Србија
Општина Бољевац
Изборна комисија за спровођење избора
за чланове Савета месних заједница
Број: 013-44/2024-1/2
Датум: 05.09.2024. године

На основу члана 26, став 1, тачка 4) Одлуке о месним заједницама на територији општине Бољевац („Службени лист Општине Бољевац”, бр. 5/2019 и 35/2023), Изборна комисија за спровођење избора за чланове Савета месне заједнице Ртањ, на седници одржаној 05.09.2024. године, доноси

У П У Т С Т В О ЗА СПРОВОЂЕЊЕ ИЗБОРА ЗА ЧЛАНОВЕ САВЕТА МЕСНЕ ЗАЈЕДНИЦЕ РТАЊ ЗА 06. ОКТОБАР 2024. ГОДИНЕ

I. УВОДНЕ ОДРЕДБЕ

Расписивање избора

Члан 1.

Овим Упутством за спровођење избора за чланове Савета месних заједница (у даљем тексту: Упутство), ближе се уређује начин и поступак избора чланова Савета месних заједница на подручју Општине Бољевац. Избори за чланове Савета месне заједнице Ртањ, расписани Одлуком председника Скупштине Општине Бољевац („Службени лист Општине Бољевац”, бр. 33/2024), одржаће се на дан **06. октобра 2024. године (недеља)**.

Број чланова Савета месних заједница

Члан 2.

Број чланова Савета месне заједнице који се бирају утврђен је Одлуком о расписивању избора за чланове Савета месне заједнице Ртањ и то:

1. Месна заједница Ртањ – 5 чланова Савета,

II. ОРГАНИ ЗА СПРОВОЂЕЊЕ ИЗБОРА

Органи за спровођење избора

Члан 3.

Органи за спровођење избора за чланове Савета месне заједнице су:

- 1) Изборна комисија за спровођење избора за чланове Савета месне заједнице Ртањ (у даљем тексту: Изборна комисија),
- 2) Бирачка комисија и
- 3) Другостепена изборна комисија.

Изборна комисија

Члан 4.

Изборна комисија обавља послове који су одређени Одлуком о месним заједницама на територији општине Бољевац и овим упутством.

Бирачка комисија

Члан 5.

Бирачке комисије образује Изборна комисија у складу са Одлуком о месним заједницама на територији општине Бољевац („Службени лист Општине Бољевац”, бр. 5/2019 и 35/2023) и овим упутством.

Бирачке комисије обављају послове који су одређени Одлуком о месним заједницама на територији општине Бољевац и овим упутством.

Чланови бирачке комисије и њихови заменици могу бити лица која имају изборно право и пребивалиште на територији Општине.

За чланове бирачких комисија и њихове заменике не могу бити именовани кандидати за чланове Савета месних заједница, нити чланови Изборне комисије или Другостепене изборне комисије

Члановима бирачких комисија и њиховим заменицима престаје чланство у Бирачкој комисији кад прихвате кандидатуру за члана Савета месне заједнице, као и именовањем за члана Изборне комисије и Другостепене изборне комисије.

Члановима бирачке комисије и њиховим заменицима престаје чланство окончањем поступка избора.

Састав бирачке комисије

Члан 6.

Бирачку комисију чине председник, два члана и њихови заменици.

Заменици чланова бирачких комисија имају иста права и одговорности као и чланови које замењују.

Право гласа у бирачкој комисији има само члан, а у његовом одсуству, заменик.

Решења о образовању бирачких комисија и именовању председника и чланова бирачких комисија Изборна комисија доноси најкасније десет дана пре дана одржавања избора.

Предлагање чланова бирачке комисије

Члан 7.

Председници бирачких комисија, заменици председника, чланови и заменици чланова бирачких комисија именују се на предлог кандидата за чланове Савета месне заједнице.

Садржина предлога за именовање чланова бирачке комисије

Члан 8.

Предлог за именовање чланова бирачких комисија треба да за свако предложено лице садржи: име и презиме, име једног родитеља, ЈМБГ, назив месне заједнице, адресу и број, као и број телефона за контакт.

Рок за достављање предлога за чланове бирачке комисије

Члан 9.

Предлози за именовање чланова бирачких комисија достављају се Изборној комисији најкасније 10 дана пре дана одржавања избора.

Ако се благовремено не достави Изборној комисији предлог за именовање члана бирачке комисије, Изборна комисија именује члана у бирачку комисију.

Провера изборног права за чланове бирачких комисија

Члан 10.

У бирачку комисију могу бити именована само лица која имају изборно право на територији Општине.

Пре подношења предлога за именовање чланова и заменика чланова бирачких комисија, кандидат за члана савета месне заједнице је дужан да од Општинске управе прибави доказ о изборном праву за свако предложено лице, тако што ће Општинска управа на писани предлог кандидата за члана савета месне заједнице за именовање чланова и заменика чланова бирачких комисија ставити печат којим потврђује да предложена лица имају изборно право на територији Општине.

Ако неко предложено лице нема изборно право, Општинска управа о томе обавештава кандидата за члана савета месне заједнице.

Обука чланова бирачке комисије

Члан 11.

Приликом утврђивања предлога кандидата за председника бирачке комисије, треба дати предност лицу које има искуство у спровођењу избора.

Председник Изборне комисије и начелник Општинске управе дужни су да организују обуку чланова бирачких комисија за спровођење гласања на бирачком месту и примену овог упутства у делу који се односи на рад бирачких комисија.

Обука чланова бирачких комисија спроводи се најкасније пет дана пре дана одржавања

Замена лица у бирачким комисијама

Члан 12.

Замену лица именованих у бирачке комисије врши Изборна комисија на захтев кандидата за чланове Савета месне заједнице.

Члана или заменика члана бирачке комисије могуће је заменити најкасније 48 сати пре дана одржавања избора.

Изузетно од става 1. и 2. овог члана, Изборна комисија може извршити замену лица које не може да буде у саставу бирачке комисије због прописаних ограничења најкасније на дан избора до 7,00 часова.

Ограничења у именовању чланова бирачке комисије

Члан 13.

Исто лице не може истовремено да буде члан две бирачке комисије.

Другостепена изборна комисија

Члан 14.

Другостепена изборна комисија одлучује о приговорима на решења Изборне комисије, у складу са Одлуком о месним заједницама на територији општине Бољевац.

III. ПОДНОШЕЊЕ ПРИЈАВЕ КАНДИДАТА

Рок за подношење пријаве кандидата

Члан 15.

Пријава кандидата за члана Савета месне заједнице подноси се Изборној комисији, најкасније 15 дана пре дана одржавања избора.

Пријава кандидата

Члан 16.

Пријава кандидата за члана Савета месне заједнице подноси се на посебном обрасцу који прописује Изборна комисија (Образац ЧСМЗ-1).

Име и презиме кандидата наводи се на српском језику и ћириличким писмом.

Садржина пријаве кандидата

Члан 17.

Образац пријаве кандидата садржи следеће податке: име и презиме кандидата, ЈМБГ, занимање, пребивалиште, адреса становања и потпис кандидата.

Уз пријаву, прилаже се и списак бирача који својим потписом подржавају кандидатуру, са следећим подацима: име и презиме бирача, ЈМБГ, пребивалиште, адреса становања и потпис: - најмање 3 грађанина за месну заједницу Ртањ, са пребивалиштем на територији те месне заједнице.

Списак бирача који подржавају пријаву кандидата, мора бити читко попуњен штампаним словима и својеручно потписан од стране бирача.

Потписи бирача који подржавају пријаву кандидата се не оверавају.

Кандидат за члана Савета месне заједнице, уз пријаву из става 1. овог члана подноси и: потврду о изборном праву, уверење о држављанству и потврду о пребивалишту у месној заједници за коју је поднео кандидатуру за члана Савета месне заједнице.

Место за подношење пријаве кандидата

Члан 18.

Пријава кандидата се подноси Изборној комисији у згради Општине, улица Краља Александра, број 24.

Недостаци у пријави кандидата

Члан 19.

Када Изборна комисија утврди да пријава предлога кандидата није поднета благовремено, донеће одлуку о одбацивању пријаве.

Када Изборна комисија утврди да пријава кандидата садржи недостатак који онемогућују његово проглашење, донеће, у року од 24 часа, од часа пријема пријаве кандидата, закључак којим се кандидату налаже да, најкасније у року од 48 часова од часа достављања закључка, отклони те недостатке.

У закључку из става 2. овог члана кандидату се указује на начин отклањања недостатака.

Када Изборна комисија утврди да кандидат није отклонио недостатак своје пријаве у складу са закључком о отклањању недостатка, донеће, у року од 48 часова од истека рока за поступање по закључку, одлуку о одбијању проглашења предлога кандидата.

Проглашење кандидата

Члан 20.

Изборна комисија проглашава кандидата најкасније у року од 24 часа од пријема пријаве. Одлуку о проглашењу кандидата из става 1. овог члана Изборна комисија доставља кандидату без одлагања.

Проглашени кандидат може повући пријаву најкасније до дана утврђивања Изборне листе кандидата за чланове Савета месних заједница.

Обустављање поступка избора

Члан 21.

У случају да се за изборе пријави мање кандидата од броја чланова Савета месне заједнице који се бира, Изборна комисија доноси одлуку о обустављању поступка избора у року од 48 часова по истеку рока за пријављивање кандидата из члана 15. овог упутства.

Када истекне рок за подношење приговора на одлуку о обустављању поступка из става 1. овог члана, Изборна комисија о одлуци обавештава председника Скупштине Општине.

IV. ИЗБОРНА ЛИСТА КАНДИДАТА

Садржина изборне листе кандидата

Члан 22.

Изборна листа кандидата за чланове Савета месних заједница, садржи имена и презимена свих кандидата са подацима о години рођења, занимању и адреси становања.

Редослед кандидата на изборној листи кандидата утврђује се према редоследу њиховог проглашавања.

Изборна комисија утврђује изборну листу кандидата за чланове Савета месне заједнице и објављује је „Службеном листу Општине Бољевац“, најкасније 10 (десет), дана пре дана одржавања избора.

Изборна комисија је дужна да изборну листу кандидата за чланове Савета месне заједнице објави и на огласној табли те месне заједнице и на званичној интернет презентацији Општине.

V. БИРАЧКА МЕСТА

Надлежност за одређивање бирачких места

Члан 23.

Изборна комисија одређује и оглашава у „Службеном листу Општине Бољевац“, на званичној интернет презентацији општине и на огласним таблама месних заједница бирачка места на којима ће се гласати на изборима, на основу предлога Општинске управе.

Решење о одређивању бирачких места за гласање на изборима Изборна комисија доноси најкасније 20 дана пре дана одржавања избора.

Начин одређивања бирачких места

Члан 24.

Бирачка места одређују се с обзиром на број бирача и просторну удаљеност, тако да гласање без тешкоћа траје од 7,00 до 20,00 часова.

За свако бирачко место одређује се: број бирачког места, назив бирачког места, адреса бирачког места и подручје с којег гласају бирачи на том бирачком месту (улица, село, заселак, насеље и сл.).

Ограничења у одређивању бирачких места

Члан 25.

За бирачка места се, по правилу, одређују просторије у објектима у јавној својини, а само изузетно и просторије у објектима у приватној својини.

За бирачко место не може бити одређена просторија у власништву кандидата за члана Савета месне заједнице или члана његове породице.

Приликом одређивања бирачког места, води се рачуна да оно по могућности буде у приземљу објекта и приступачно особама са инвалидитетом.

Уређивање бирачких места

Члан 26.

Општинска управа дужна је да благовремено обезбеди да простор који је одређен као бирачко место буде припремљен и отворен за гласање.

Просторија за гласање мора да буде уређена на начин који омогућује несметано спровођење гласања и обезбеђује тајност гласања.

На бирачком месту видно се истичу број и назив бирачког места, Изборна листа кандидата за члана Савета месне заједнице и извод из решења о одређивању бирачких места.

На бирачком месту забрањено је истицање изборног пропагандног материјала.

Бирачка комисија обезбедиће лицима која прате рад бирачке комисије (посматрачима) одговарајуће место на бирачком месту, са кога могу да прате ток гласања и утврђивање резултата гласања.

VI. БИРАЧКИ СПИСКОВИ

Упис и промена података у бирачком списку

Члан 27.

Општинска управа која је надлежна за ажурирање бирачког списка за одређену месну заједницу, врши упис бирача који нису уписани у бирачки списак, као и промену података у бирачком списку, све до његовог закључења, односно најкасније 5 (пет) дана пре дана одржавања избора у месној заједници.

Утврђивање и објављивање коначног броја бирача

Члан 28.

Изборна комисија доноси одлуку о објављивању укупног броја бирача по месним заједницама, на основу решења о закључењу бирачког списка, који јој доставља Општинска управа.

Изборна комисија одлуку одмах објављује у „Службеном листу општине Бољевац“, на интернет презентацији општине, као и на огласним таблама месних заједница.

VII. ПРЕДАЈА ИЗБОРНОГ МАТЕРИЈАЛА БИРАЧКИМ КОМИСИЈАМА ПРЕ ГЛАСАЊА

Обавезе Општинске управе у обезбеђивању изборног материјала

Члан 29.

Општинска управа свакој бирачкој комисији, благовремено доставља:

- 1) гласачку кутију;
- 2) два сета паравана за обезбеђивање тајности гласања;
- 3) врећу за одлагање изборног материјала;
- 4) прибор за писање;
- 5) прибор за печатење гласачке кутије и другог изборног материјала (печат и печатни восак);
- 6) коверте за одлагање гласачких листића и контролног листа;
- 7) образац евиденције о присуству на бирачком месту чланова и заменика чланова бирачке комисије;
- 8) овлашћења посматрача за праћење рада бирачких комисија;
- 9) остали канцеларијски материјал (батерије, оловке, лењир и др.).

Општинска управа је дужна да благовремено обезбеде простор за безбедно чување изборног материјала и да се стара о томе да просторија која је одређена за бирачко место буде

уређена на начин који је прописан Одлуком о месним заједницама на територији општине и овим упутством и да буде отворена за гласање.

Обавезе Изборне комисије у обезбеђивању изборног материјала

Члан 30.

Изборна комисија свакој бирачкој комисији доставља следећи изборни материјал:

- 1) изборну листу кандидата за чланове Савета месне заједнице;
- 2) решење о одређивању бирачког места (извод);
- 3) извод из бирачког списка;
- 4) решење о образовању бирачке комисије;
- 5) потребан број гласачких листића (*Образац ЧСМЗ-4*), који одговара броју бирача који су уписани у извод из бирачког списка;
- 6) контролни лист за проверу исправности гласачке кутије (*Образац ЧСМЗ-5*);
- 7) образац записника о раду бирачке комисије на спровођењу гласања и утврђивању резултата гласања за избор чланова Савета месне заједнице (у даљем тексту: записник о раду бирачке комисије), у два примерка (*Образац ЧСМЗ-7*);
- 8) извод из овог Упутства који уређује правила о раду бирачких комисија;
- 9) потврде о изборном праву за гласање ван бирачког места (*Образац ЧСМЗ-12*).
- 10) образац евиденције о присуству на бирачком месту чланова и заменика чланова бирачке комисије.

Предаја изборног материјала

Члан 31.

Изборни материјал из члана 29. и 30. овог упутства Изборна комисија предаје бирачким комисијама, у седишту Општине, најкасније 03.10.2024. године до 24,00 часа.

О обављеној примопредаји изборног материјала сачињава се записник на обрасцу који прописује Изборна комисија (*Образац ЧСМЗ-6*).

VIII. СТАНДАРДИ ЗА ИЗБОРНИ МАТЕРИЈАЛ

Гласачки листићи

Члан 32.

Гласање се врши на гласачким листићима.

На гласачким листићима се наводе кандидати према њиховом редоследу на Изборној листи кандидата.

Испред имена и презимена кандидата ставља се редни број.

Гласачки листић на коме је заокружен већи број кандидата од броја чланова Савета месне заједнице који се бира је неважећи.

Број гласачких листића који се штампају мора да буде једнак броју бирача који су уписани у бирачки списак.

Изборна комисија одлуком која се објављује у „Службеном листу општине Бољевац“ утврђује број гласачких листића који се штампа, као и број резервних гласачких листића, који не може да буде већи од 0,5% укупног броја бирача.

Након утврђивања Изборне листе кандидата, Изборна комисија утврђује изглед гласачког листића.

Гласачки листићи оверавају се печатом Скупштине општине.

Употреба језика и писама

Члан 33.

Текст гласачког листића и осталог изборног материјала за спровођење избора штампа се на српском језику, ћирилицом.

Припрема за штампање гласачких листића

Члан 34.

Након доношења одлуке о изгледу гласачког листића, Изборна комисија сачињава узорак гласачког листића који оверава председник Изборне комисије својим потписом и печатом Скупштине Општине Бољевац.

На основу овереног узорка гласачког листића гласачки листићи се штампају и оверавају печатом Скупштине Општине Бољевац.

Штампање гласачких листића надзире Изборна комисија.

Изборна комисија је дужна да омогући јавност штампања гласачких листића.

Кандидати за чланове Савета месне заједнице имају право да присуствују штампању, бројању и паковању гласачких листића и достављању гласачких листића Изборној комисији и бирачким комисијама.

Кандидат за члана Савета месне заједнице доставља Изборној комисији у писменом облику обавештење да жели да присуствује штампању, бројању и паковању гласачких листића.

Гласачка кутија

Члан 36.

За гласање на изборима за чланове Савета месне заједнице користе се гласачке кутије које се користе за избор одборника Скупштине Општине.

IX. ОБРАСЦИ ЗА СПРОВОЂЕЊЕ ПОЈЕДИНИХ ИЗБОРНИХ РАДЊИ

Обрасци за спровођење избора у месним заједницама

Члан 37.

Поједине радње при спровођењу избора вршиће се према следећим образцима који су саставни део овог упутства:

- 1) Пријава кандидата за члана Савета месне заједнице _____ (Образац ЧСМЗ-1);
- 2) Писана изјава кандидата о прихватању кандидатуре (Образац ЧСМЗ-1-2);
- 3) Списак бирача који својим потписима подржавају кандидата за члана Савета месне заједнице _____ (Образац ЧСМЗ-2);
- 4) Решење о утврђивању Изборне листе кандидата за чланове Савета месне заједнице _____ (Образац ЧСМЗ-3);
- 5) Гласачки листић за избор чланова Савета месне заједнице _____ (Образац ЧСМЗ-4);
- 6) Контролни листић за проверу исправности гласачке кутије (Образац ЧСМЗ-5);
- 7) Записник о примопредаји изборног материјала пре гласања између Изборне комисије и бирачке комисије (Образац ЧСМЗ-6);
- 8) Записник о раду бирачке комисије на спровођењу гласања и утврђивању резултата гласања за избор члана Савета месне заједнице _____ (Образац ЧСМЗ-7);
- 9) Записник о примопредаји изборног материјала после гласања између бирачке комисије и Изборне комисије (Образац ЧСМЗ-8);
- 10) Пријава домаћих и страних посматрача за праћење рада органа за спровођење избора за члана Савета месне заједнице _____ (Образац ЧСМЗ-9);
- 11) Овлашћење за праћење рада органа за спровођење избора за чланове Савета месне заједнице _____ (Образац ЧСМЗ-9-1);
- 12) Записник о раду Изборне комисије на утврђивању резултата избора за члана Савета месне заједнице _____ (Образац ЧСМЗ-10);
- 13) Уверење о избору за члана Савета месне заједнице _____ (Образац ЧСМЗ-11);
- 14) Потврда о изборном праву за гласање ван бирачког места (Образац ЧСМЗ-12).
- 15) образац евиденције о присуству на бирачком месту чланова и заменика чланова бирачке комисије (Образац ЧСМЗ-13).

Обрасце за кандидовање Изборна комисија је дужна да објави одмах након доношења Упутства за спровођење избора за чланове Савета месне заједнице Ртањ расписаних за 06. октобар 2024. године.

X. ПРАВИЛА О РАДУ БИРАЧКИХ КОМИСИЈА НА СПРОВОЂЕЊУ ИЗБОРА ЗА ЧЛАНОВЕ САВЕТА МЕСНИХ ЗАЈЕДНИЦА

Спровођење гласања на бирачком месту

Члан 38.

Бирачка комисија непосредно спроводи гласање на бирачком месту, обезбеђује правилност и тајност гласања, утврђује резултате гласања на бирачком месту и обавља друге послове одређене законом и овим правилима.

Бирачка комисија одлучује већином гласова од укупног броја чланова.

Рад бирачке комисије је јаван.

Док је бирачко место отворено и док траје гласање, сви чланови бирачке комисије или њихови заменици морају да буду на бирачком месту.

Припреме за почетак гласања

Члан 39.

На дан избора бирачка комисија се састаје у 6,00 часова на бирачком месту, да би се извршила припреме за почетак гласања.

Чланови бирачке комисије припремају почетак гласања следећим редоследом:

- утврђују да ли је материјал за гласање исправан и потпун,
- уређују бирачко место и
- договарају се о начину рада и подели задужења приликом спровођења гласања.

Утврђивање потпуности и исправности изборног материјала

Члан 40.

Примљени изборни материјал бирачка комисија упоређује са стањем из записника о примопредаји изборног материјала и тако утврђује да ли је примљени материјал потпун и исправан.

Ако нешто од изборног материјала недостаје, бирачка комисија то констатује у записнику о раду бирачке комисије и о томе одмах обавештава Изборну комисију.

Ако бирачкој комисији није уручен довољан број гласачких листића, бирачка комисија отвара бирачко место са гласачким листићима које поседује, а остатак ће бити достављен у току гласања.

Уређивање бирачког места

Члан 41.

Бирачка комисија уређује просторију за гласање тако да од улаза до гласачке кутије, места за обављање изборних радњи буду постављена следећим редоследом:

- место на коме се утврђује идентитет бирача;
- место на коме се налази извод из бирачког списка;
- место на коме се уручују гласачки листићи;
- паравани за гласање, који морају бити тако постављени да обезбеде тајност гласања;
- гласачка кутија.

Провера истакнутог изборног пропагандног материјала

Члан 42.

Бирачка комисија проверава да ли су на бирачком месту истакнути изборни пропагандни материјали кандидата.

Ако је на бирачком месту и на 50 метара од бирачког места истакнут изборни пропагандни материјал кандидата, бирачка комисија га сама уклања или о потреби да се он уклони обавештава Изборну комисију.

Договор о подели рада

Члан 43.

Чланови бирачке комисије договарају се о подели рада, при чему је најважније да се утврди који ће чланови, односно заменици чланова, бити задужени за спровођење следећих радњи:

- утврђивање идентитета бирача;
- руковање изводом из бирачког списка;
- чување и уручивање гласачких листића;
- поучавање бирача о томе како се гласа;
- старање о томе да бирач убацује гласачке листиће у гласачку кутију.

Отварање бирачког места

Члан 44.

Пошто обави припреме за спровођење гласања, бирачка комисија утврђује да гласање може да почне, и то констатује у записнику о раду бирачке комисије.

Бирачко место се отвара на дан избора у 7,00 часова.

Провера исправности гласачке кутије

Провера исправности гласачке кутије врши се у присуству првог бирача који дође на бирачко место, а резултат провере уписује се у контролни лист за проверу исправности гласачке кутије.

Провера исправности гласачке кутије не може се вршити у присуству бирача, који нема важећу јавну исправу за утврђивање идентитета, или који није уписан у извод из бирачког списка.

Поступак провере се обавља следећим редоследом:

- када на бирачко место приступи први бирач који није члан бирачке комисије, бирачка комисија ће тврдити његов идентитет и утврдиће да ли је уписан у извод из бирачког списка;
- у присуству тог бирача бирачка комисија проверава да ли је гласачка кутија исправна и празна,
- попуњава се контролни лист, које потписују сви чланови бирачке комисије и бирач који је први дошао на бирачко место;
- у присуству првог бирача, контролни лист се убацује у гласачку кутију, која се након тога затвара и печати јемствеником и печатним воском;
- све извршене радње констатују се у записнику о раду бирачке комисије.

Радње бирачке комисије на бирачком месту

Члан 46.

Када бирач дође на бирачко место, бирачка комисија је дужна да предузме следеће радње:

- утврђивање идентитета бирача,
- провера да ли је бирач уписан у извод из бирачког списка,
- уручивање гласачког листића и
- поучавање бирача о начину гласања.

Утврђивање идентитета бирача

Члан 47.

Бирач прилази члану бирачке комисије, саопштава му своје име и презиме и доказује свој идентитет.

Бирач не може да гласа ако не поднесе доказ о свом идентитету.

Свој идентитет бирач доказује важећом личном картом, односно важећом путном исправом (пасошем).

Бирачка комисија треба да омогући гласање бирачу који свој идентитет доказује личном картом са истеклим роком важења, под условом да приложи потврду Министарства унутрашњих послова о поднетом захтеву за издавање нове личне карте.

У случају да на бирачко место дође бирач који поседује важећи документ из става 3. овог члана у којем је наведено друго презиме у односу на презиме наведено у изводу из бирачког списка, бирачка комисија треба том бирачу да омогући да гласа без обзира на ту околност, под условом да на основу слике бирача и јединственог матичног броја грађана у документу којим доказује свој идентитет може да утврди да је у питању лице које је уписано у извод из бирачког списка.

Утврђивање да ли је бирач уписан у извод из бирачког списка и уручивање гласачких листића

Члан 48.

Када се утврди његов идентитет, бирач прилази члану бирачке комисије који је задужен за руковање изводом из бирачког списка, који проналази бирача и заокружује редни број испред имена бирача, а након тога се бирач потписује на одговарајућем месту у изводу из бирачког списка.

Пошто се бирач потпише, члан бирачке комисије му предаје гласачки листић.

Бирач који је писмен и који је у стању да својеручно напише своје име и презиме, потписује се тако што својеручно испише свој потпис на одговарајућем месту у изводу из бирачког списка.

Бирач који услед телесне или сензорне онеспособљености (бирач са инвалидитетом) није у стању да својеручно напише своје име и презиме у изводу из бирачког списка, потписује се тако што ће на одговарајуће место у изводу из бирачког списка отиснути печат који садржи податке о његовом личном идентитету, односно печат са угравираним потписом.

Бирач који није писмен, односно бирач са инвалидитетом који не поседује печат који садржи податке о његовом личном идентитету, односно печат са угравираним потписом не потписује се у изводу из бирачког списка већ то уместо њега чини његов помагач којег доводи са собом на бирачко место ради попуњавања гласачког листића.

Забрана дописивања или друге промене у изводима из бирачког списка

Члан 49.

Бирачка комисија не сме вршити никаква дописивања или друге промене у изводу из бирачког списка.

Бирачка комисија неће дозволити да гласа лице које није уписано у извод из бирачког списка.

Гласање бирача

Члан 50.

На изборима за члана Савета месне заједнице, бирач може да гласа само једанпут.

Гласање се врши заокруживањем редном броја испред имена и презимена кандидата и то највише до броја чланова савета месне заједнице који се бира.

Ниједно лице не може добити више од једног гласачког листића нити је допуштено да једно лице гласа уместо другог лица, осим у случају из члана 53. овог упутства.

Попуњавање гласачког листића

Члан 51.

Бирач попуњава гласачки листић иза паравана за гласање пошто га члан бирачке комисије поучи о начину гласања, ако бирач то захтева.

Члан бирачке комисије ће посебно упозорити бирача:

- да може да гласа само заокруживањем онолико редних бројева испред имена и презимена кандидата колико се бира чланова Савета месне заједнице;
- да је гласање тајно и да се обавља иза паравана за гласање;
- да је гласање слободно и да нико нема право да спречава или приморава бирача да гласа, да га позива на одговорност због тога што јесте или није гласао или да тражи од бирача да се изјасни зашто је и за кога је гласао.

Пошто попуни гласачки листић, бирач сам пресавија гласачки листић тако да се не види како је гласао и ставља гласачки листић у гласачку кутију, а затим напушта бирачко место.

Обезбеђивање тајности гласања

Члан 52.

Бирачка комисија је дужна да се стара о обезбеђивању тајности гласања.

Бирачка комисија је дужна да организује гласање тако да нико не може видети како бирач попуњава гласачке листиће.

У просторији у којој се гласа може бити присутно само онолико бирача колико има места на којима је обезбеђена тајност гласања.

Лице које није у стању да попуни гласачки листић

Члан 53.

Бирач који не може сам да попуни гласачки листић (слепо, инвалидно или неписмено лице) има право да на бирачко место поведе помагача који ће уместо њега попунити гласачки листић онако како му бирач одреди.

У записнику о раду бирачке комисије се констатује колико је бирача гласало уз помоћ помагача и под којим редним бројевима су ти бирачи уписани у извод из бирачког списка.

Члан 53а.

Бирач који није у стању да гласа на бирачком месту обавештава Бирачку комисију најкасније до 11,00 часова на дан гласања, да жели да гласа.

Пошто утврди да је такво лице уписано у извод из бирачког списка, председник Бирачке комисије задужује два члана или заменика Бирачке комисије да спроведу гласање ван бирачког места.

Пре одласка код бирача, Бирачка комисија мора да обезбеди да се бирачу понесе потврда о изборном праву.

Повереници Бирачке комисије одлазе код бирача, утврђују његов идентитет. Потом повереници Бирачке комисије предају службени коверат у којем се налазе: гласачки листић, потврда о изборном праву за гласање ван бирачког места и посебна коверте у коју ће бити стављен попуњен гласачки листић.

Пошто упознају бирача с начином гласања, повереници Бирачке комисије напуштају просторију у којој бирач гласа.

Пошто гласа, бирач потписује потврду о свом изборном праву.

Потом ставља попуњен и пресавијен гласачки листић у посебну коверту које повереници Бирачке комисије пред њим печате жигом на печатном воску.

Тако запечаћене посебну коверте бирач ставља заједно с потписаним потврдама о свом изборном праву у службене коверте које после тога повереници бирачког одбора пред њим печате жигом на печатном воску.

Повереници Бирачке комисије пре повратка на бирачко место морају да провере да ли је бирач потписао потврду о изборном праву.

Одмах по повратку на бирачко место, повереници Бирачке комисије предају службене коверте бирачком одбору, који отвара службене коверте у којим се налазе потписане потврде о изборном праву и заокружује редни број под којим је бирач уписан у изводе из бирачког списка.

Затим Бирачка комисија отвара запечаћену коверту и из ње вади пресавијен гласачки листић и убацује га у гласачку кутију.

Ако недостаје потписана потврда о изборном праву, сматра се да бирач није гласао, што се уноси у записник о раду Бирачке комисије.

Бирачка комисија уноси у записник о раду Бирачке комисије податак о томе колико је бирача гласало ван бирачког места и под којим редним бројевима су ти бирачи уписани у извод из бирачког списка, а након гласања, уз остали изборни материјал, у посебној коверти прилаже и све потписане потврде о изборном праву.

Ако бирач који гласа ван бирачког места није у стању да попуни гласачки листић (слепо, инвалидно или неписмено лице), он може да гласа уз помоћ помагача којег сам одреди, на исти начин на који ту помоћ користе слепа, инвалидна или неписмена лица која гласају на бирачком месту.

Одржавање реда на бирачком месту

Члан 54.

Бирачка комисија је дужна да одржава ред на бирачком месту.

Забрањено је задржавање на бирачком месту свих лица која немају права и дужности у вези са спровођењем избора.

На бирачком месту забрањено је коришћење мобилних телефона и других средстава веза и комуникација, као и фото-апарата и камера.

На бирачком месту је забрањено да се, ван службене евиденције у изводима из бирачког списка, праве спискови бирача који су изашли на гласање (уписивањем имена или редног броја из извода из бирачког списка бирача који су изашли, или нису изашли на гласање).

Изузетно, дозвољено је да чланови бирачке комисије који су задужени да рукују изводима из бирачког списка, уписивањем цртица на посебном листу хартије, воде евиденцију о одзиву бирача и да податке о одзиву саопштавају свим члановима бирачке комисије.

Повреда забрана из става 2. до 4. овог члана сматра се нарушавањем реда на бирачком месту.

Нарушавање реда и прекид гласања

Члан 55.

Ако се на бирачком месту наруши ред, бирачка комисија може да прекине гласање док се ред не успостави.

Разлози за прекид гласања и трајање прекида гласања уносе се у записник о раду бирачке комисије.

Ако је прекид гласања трајао дуже од једног часа, гласање се продужава за онолико времена колико је прекид трајао.

Обавеза обавештавања Изборне комисије

Члан 56.

Све време од отварања до затварања бирачког места, бирачка комисија обавештава Изборну комисију о току гласања на начин који ће бити утврђен посебном одлуком Изборне комисије.

Присуство представника медија

Члан 57.

Представници медија могу да буду присутни на бирачком месту само ради припреме извештаја о току гласања на бирачком месту.

Присуство посматрача на бирачким местима

Члан 58.

Бирачка комисија је дужна да домаћим и страним посматрачима којима је Изборна комисија одобрила праћење избора, омогући несметано праћење сваке изборне радње и да у записницима о свом раду констатује њихово присуство (Образац ЧСМЗ-7, рубрика 9).

Бирачка комисија може да удаљи посматрача са бирачког места ако нарушава ред на бирачком месту, омета рад бирачке комисије, а посебно ако на било који начин покуша да учествује у раду бирачке комисије, што је бирачка комисија дужна да констатује у записнику о раду бирачке комисије, уз навођење разлога за удаљавање, као и да о удаљењу обавести Изборну комисију.

Затварање бирачког места

Члан 59.

Бирачко место се затвара у 20,00 часова.

Бирачима који су се затекли на бирачком месту приликом затварања бирачког места, омогућава се да гласају.

Као бирач који се затекао на бирачком месту сматра се бирач који се у 20,00 часова налази на бирачком месту или непосредно испред.

Бираче који се затекну на бирачком месту бирачка комисија обавештава да могу да гласају.

Председник бирачке комисије дужан је да одреди члана или заменика члана бирачке комисије који ће да утврди број бирача који су се затекли на бирачком месту, утврди редослед по коме они гласају, стане иза последњег затеченог бирача како би означио крај реда и сачека да гласају сви бирачи који су се затекли на бирачком месту.

XI. УТВРЂИВАЊЕ РЕЗУЛТАТА ГЛАСАЊА

Поступак утврђивања резултата гласања

Члан 60.

Поступак утврђивања резултата гласања спроводи се на следећи начин:

1. утврђује неупотребљене гласачке листиће, који се стављају у посебан коверат који се печата, а затим се тај број уписује у рубрику 13.3. Записника о раду бирачке комисије);

2. утврђује укупан број уписаних бирача, који се уписује у рубрику 13.1. Записника о раду бирачке комисије;

3. утврђује број бирача који су заокружени у изводу из бирачког списка и тако се утврђује број бирача који су гласали, који се уписује у рубрику 13.4. Записника о раду бирачке комисије);

4. отвара се гласачка кутија и проверава се да ли се у њој налази контролни лист за проверу исправности гласачке кутије и резултат провере се констатује у тачки 11.3. Записника о раду бирачке комисије. Контролни лист се ставља у посебан коверат који се печата;

5. утврђује број гласачких листића који су се налазили у гласачкој кутији и тај број се уписује у рубрику 13.5 Записника о раду бирачке комисије;

6. гласачки листићи се разврставају на важеће и неважеће;

7. пребројавају се неважећи гласачки листићи, стављају се у посебан коверат који се печата, а број неважећи гласачких листића се уписује у рубрику 13.6. Записника о раду бирачке комисије;

8. пребројавају се важећи гласачки листићи, а тај број се уписује у рубрику 13.7. Записника о раду бирачке комисије;

9. утврђује се број гласова који је дат сваком кандидату, који се уписује у одговарајуће поље табеле у оквиру рубрике 13.8. Записника о раду бирачке комисије;

10. сви важећи гласачки листићи стављају се у посебан коверат који се печата.

Разликовање важећег и неважећег гласачког листића

Члан 61.

Неважећи гласачки листић јесте непопуњени гласачки листић, гласачки листић на коме је заокружен већи број кандидата од броја чланова савета месне заједнице који се бира, као и гласачки листић који је попуњен тако да се не може утврдити за које кандидате је бирач гласао.

Важећи гласачки листић јесте онај на коме је заокружено највише онолико редних бројева испред презимена кандидата до броја чланова савета месне заједнице који се бира, као и гласачки листић који је попуњен на начин из којег се са сигурношћу може закључити за кога је бирач гласао.

Важећи гласачки листић је и онај гласачки листић из којег се може утврдити макар један кандидат за којег је бирач гласао, без обзира на то што се евентуално не може утврдити да ли је бирач гласао за још неког кандидата.

Ако је листић попуњен на начин из кога се може поуздано утврдити за кога је бирач гласао, он ће бити важећи упркос томе:

- што су на листићу исписани или нацртани коментари, паролe и друге поруке;
- што су други кандидати прецртани.

Попуњавање записника о раду бирачке комисије

Члан 62.

Чим утврди резултате гласања, бирачка комисија читко попуњава Записник о раду бирачке комисије у који, поред осталог, уписује: датум и место гласања; број и назив бирачког места; имена и презимена чланова бирачке комисије; број примљених гласачких листића; број неупотребљених гласачких листића; укупан број уписаних бирача; укупан број бирача који су гласали; број бирача који су гласали уз помоћ другог лица; број неважећих гласачких листића; број важећих гласачких листића; број гласова датих за сваког кандидата.

У Записник о раду бирачке комисије уносе се и примедбе и мишљења чланова и заменика чланова бирачке комисије.

Ако записник о раду бирачке комисије не потпишу сви чланови бирачке комисије, то се констатује у записнику о раду бирачке комисије и уз то се евентуално наводе и разлози због којих записник није потписан.

Број примерака записника о раду бирачке комисије

Члан 63.

Записник о раду бирачке комисије израђује се на прописаном обрасцу који се штампа у два примерка.

- Први примерак записника о раду бирачке комисије доставља се Изборној комисији.
- Други примерак записника истиче се на бирачком месту на јавни увид.

XII. ЛОГИЧКО-РАЧУНСКА КОНТРОЛА ЗАПИСНИКА О РАДУ БИРАЧКЕ КОМИСИЈЕ

Садржина логичко-рачунске контроле

Члан 64.

Логичко-рачунска контрола Записника о раду бирачке комисије (*Образац ЧСМЗ-7*) обухвата:

- а) рачунско слагање података о бирачима,
- б) рачунско слагање података о бирачима и гласачким листићима и
- в) рачунско слагање података о гласачким листићима и гласовима.

Рачунско слагање података о бирачима

Члан 65.

Укупан број бирача који су гласали (рубрика 13.4 Записника) једнак је броју бирача који су заокружени у изводу из бирачког списка.

Укупан број бирача који су гласали (рубрика 13.4 Записника) може бити само једнак или мањи од броја бирача уписаних у изводу из бирачког списка (рубрика 13.1).

Рачунско слагање података о бирачима и гласачким листићима

Члан 66.

Број гласачких листића који се налазе у гласачкој кутији (рубрика 13.5 Записника) може бити једнак или је мањи од броја бирача који су гласали (рубрика 13.4 Записника).

Број примљених гласачких листића (рубрика 13.2 Записника) једнак је збиру: броја неупотребљених гласачких листића (рубрика 13.3 Записника) и броја бирача који су гласали (рубрика 13.4 Записника).

Рачунско слагање података о гласачким листићима и гласовима

Члан 67.

Број гласачких листића који се налазе у гласачкој кутији (рубрика 13.5 Записника) једнак је збиру: броја неважећих гласачких листића (рубрика 13.6 Записника) и броја важећих гласачких листића (рубрика 13.7 Записника).

XIII. ДОСТАВЉАЊЕ ИЗБОРНОГ МАТЕРИЈАЛА ПОСЛЕ ГЛАСАЊА

Примопредаја изборног материјала после гласања

Члан 68.

Пошто утврди резултате гласања на бирачком месту, бирачка комисија без одлагања, а најкасније у року од бист часова од затварања бирачког места, предаје изборни материјал Изборној комисији у запечаћеним ковертама.

На ковертама се исписује шта садрже, а на ковертама које садрже гласачке листиће исписује се број гласачких листића.

Одређивање члана бирачке комисије за предају изборног материјала

Члан 69.

Пошто утврди резултате гласања на бирачком месту, бирачка комисија одређује лица која ће бити одговорна за предају изборног материјала Изборној комисији.

Ако се чланови бирачке комисије не договоре другачије, председник бирачке комисије и његов заменик одговорни су за предају изборног материјала Изборној комисији.

Предаја изборног материјала Изборној комисији

Члан 70.

Задужени чланови бирачке комисије без одлагања, предају у згради Општине Изборној комисији следећи изборни материјал:

- први примерак Записника о раду бирачке комисије;
- извод из бирачког списка;
- запечаћени коверат у којем је контролни лист за проверу исправности гласачке кутије;
- запечаћени коверат у који су стављени неупотребљени гласачки листићи;
- запечаћени коверат у који су стављени неважећи гласачки листићи;
- запечаћени коверат у који су стављени важећи гласачки листићи;

Извод из бирачког списка и први примерак Записника о раду бирачке комисије, бирачка комисија предаје одвојено од осталог изборног материјала.

Преостали материјал (гласачку кутију, параване за гласање, прибор за писање и друго) бирачка комисија предаје Општинској управи.

Записник о примопредаји изборног материјала после гласања

Члан 71.

О примопредаји изборног материјала из члана 70. овог упутства сачињава се записник на прописаним обрасцима.

Достава евиденције о присутности на бирачком месту чланова и заменика чланова бирачке комисије

Члан 72.

Приликом предаје изборног материјала, председник бирачке комисије је дужан да Општинској управи достави и евиденцију о присутности на бирачком месту чланова и заменика чланова бирачке комисије.

XIV. УТВРЂИВАЊЕ РЕЗУЛТАТА ИЗБОРА

Утврђивање резултата избора

Члан 73.

По пријему изборног материјала са бирачких места, Изборна комисија у року од 48 часова од затварања бирачких места, утврђује:

- укупан број бирача уписаних у извод из бирачког списка;
- број бирача који су гласали на бирачким местима;
- укупан број примљених гласачких листића;

- укупан број важећих гласачких листића и

- број гласова датих за сваког кандидата.

О утврђивању резултата избора, Изборна комисија доноси одлуку са резултатима избора за месну заједницу.

Резултати избора се одмах објављују у Службеном листу Општине Бољевац, на званичној интернет презентацији општине и на огласној табли месне заједнице.

Изабрани кандидати за чланове Савета месне заједнице

Члан 74.

За чланове Савета месне заједнице изабрани су кандидати који су добили највећи број гласова до броја чланова Савета месне заједнице који се бира.

XV. ПОНАВЉАЊЕ ГЛАСАЊА

Случајеви и рокови понављања гласања за члана Савета месне заједнице

Члан 75.

Уколико два или више кандидата добију исти број гласова, а према броју добијених гласова треба да буду изабрани као последњи члан савета месне заједнице, понавља се гласање само о тим кандидатима.

Кад се утврди да је број гласачких листића у гласачкој кутији већи од броја бирача који су гласали, или у гласачкој кутији није нађен контролни листић, бирачка комисија се распушта и именује нова, а гласање на том бирачком месту понавља се.

Ако се гласање поништи на једном бирачком месту, гласање се понавља само на том бирачком месту.

У случајевима из става 1. и 2. овог члана, гласање се понавља у року од седам дана од дана одржавања избора, на начин и по поступку утврђеним за спровођење избора.

У случају понављања гласања, коначни резултати избора утврђују се по завршетку поновљеног гласања.

XVI. ЗАШТИТА ИЗБОРНОГ ПРАВА

Право на заштиту изборног права

Члан 76.

Сваки бирач и кандидат за члана Савета месне заједнице има право на заштиту изборног права.

Бирач и кандидат за члана Савета месне заједнице, има право да поднесе приговор Изборној комисији због неправилности у поступку кандидовања, спровођења избора, утврђивања и објављивања резултата избора.

Рок за подношење приговора

Члан 77.

Приговор се подноси у року од 24 часа од дана када је донета одлука, односно извршена радња или учињен пропуст.

Рок за доношење одлуке Изборне комисије

Члан 78.

Изборна комисија донеће одлуку у року од 48 часова од пријема приговора и доставити је подносиоцу приговора.

Ако Изборна комисија усвоји приговор, поништиће одлуку или радњу.

Приговор Другостепеној изборној комисији

Члан 79.

Против решења Изборне комисије по приговору, може се изјавити приговор Другостепеној изборној комисији у року од 24 часа од пријема решења, преко Изборне комисије

Изборна комисија дужна је да Другостепеној изборној комисији достави одмах, а најкасније у року од 12 часова од пријема приговора све потребне податке и списе за одлучивање.

Другостепена изборна комисија је дужна да донесе одлуку по приговору у року од 48 часова од дана пријема приговора са списима.

Одлука Другостепене изборне комисије

Члан 80.

Ако Другостепена изборна комисија усвоји приговор, поништиће одлуку или радњу у поступку предлагања кандидата, односно у поступку избора за члана Савета месне заједнице.

Када нађе да оспорену одлуку треба поништити, ако природа ствари то дозвољава и ако утврђено чињенично стање пружа поуздан основ за то, Другостепена изборна комисија може својом одлуком мериторно решити изборни спор. Одлука Другостепене изборне комисија у свему замењује поништени акт.

Ако је по приговору поништена радња у поступку избора, Изборна комисија је дужна да одговарајућу изборну радњу, односно изборе понови у року од седам дана од утврђивања неправилности у изборном поступку од стране Другостепене изборне комисије.

Поновљене изборе расписује Другостепена изборна комисија.

Поновни избори спроводе се по Изборној листи кандидата која је утврђена за изборе који су поништени, осим кад су избори поништени због неправилности у утврђивању Изборне листе кандидата.

У случају понављања избора коначни резултати избора утврђују се по завршетку поновљеног гласања.

XVII. ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Роковник за обављање изборних радњи

Члан 81.

Изборна комисија доноси Роковник за обављање изборних радњи у поступку избора за чланове Савета месне заједнице, истовремено са утврђивањем образаца из члана 37. овог Упутства.

Ступање на снагу

Члан 82.

Ово упутство ступа на снагу даном доношења.
Упутство објавити у „Службеном листу Општине Бољевац“.

ПРЕДСЕДНИК

Александра Драгојевић Ђорђевић